

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/1600/ /2010. RP.

**Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása**

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület 52/2011. (II. 23.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panasznak

helyt adok.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos (a továbbiakban: panaszos) panaszában előadta, hogy 2010. október 28-án 8 óra 30 perctől kezdődően védőként vett részt egy gyanúsított kihallgatáson, a Gödöllői Rendőrkapitányságon. A gyanúsított korábban védő nélkül járt el, ezért a jogi képviselő a vizsgáló helyiségben írta alá az ügyvédi meghatalmazást, amelyet a panaszos ellenjegyzett, és a vizsgálónak átadott. A vizsgáló tájékoztatta arról, hogy a bűncselekmény minősítése magánokirat-hamisításról közokirat-hamisításra változik, továbbá nyilatkozta a gyanúsítottat arról, kíván-e élni panasztételi jogával. A gyanúsított ekkor megkérdezte a panaszost – mint meghatalmazott ügyvédet – hogy mi az a panasztételi jog. Ekkor a panaszos – mivel a gyanút megalapozó tényállást a rendőr nem közölte – a vizsgálóhoz fordult, és kérte, hogy a panasztétel kérdésében való döntéshez ismertesse a gyanút megalapozó tényállást, mivel a korábbi gyanúsított kihallgatásról készült jegyzőkönyvekből a gyanúsított nem kapott, és az ügyben a megfelelő védői tájékozottsággal a panaszos nem rendelkezik. A vizsgáló ezt követően kijelentette, hogy nem köteles elfogadni az előtte aláírt meghatalmazást, mert az aláírásnak nem az ő jelenlétében kellett volna történnie. A panaszos közölte a vizsgálóval, hogy álláspontja téves, mert az általa kifogásolt körülmény vonatkozásában nincs sem engedő, sem kizáró rendelkezés, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénynek (a továbbiakban: Be.) a meghatalmazásra vonatkozó, 47. § (1)-(2) bekezdésekben. Védőt elsősorban a terhelt hatalmazhat meg, és a meghatalmazást ahhoz a bírósághoz, ügyészséghez, illetőleg nyomozó hatósághoz kell benyújtani, amely előtt a meghatalmazás időpontjában a büntetőeljárás folyamatban van. A meghatalmazott védő a meghatalmazás benyújtását követően gyakorolhatja eljárási jogait.

Az előterjesztett panasz szerint a fentiek elhangzását követően a vizsgáló az előjárójától kért szakmai segítséget. A vizsgálati osztályt vezető r. őrnagy a vizsgáló álláspontjával értett egyet, és „az eljáráshoz nem illő, emelt hangon, kioktató hangvételen” azt közölte a panaszossal, hogy be sem mehetett volna a rendőrség épületébe anélkül, hogy a portán bemutatja a meghatalmazását. Felhívta továbbá a panaszos figyelmét arra, hogy a panasztétel kérdésében a gyanúsított a védő megkérdezése nélkül köteles döntenie és nyilatkozni, a védő pedig köteles a kihallgatás alatt minden megnyilvánulástól tartózkodni, és a gyanúsítottal semmilyen formában nem érintkezhet. Közölte, hogy a panaszosnak már úgy kellett volna érkeznie a kihallgatásra, hogy az ügyben tájékozódik, és a gyanúsítottat felkészíti, amennyiben ezt a panaszos elmulasztotta, e mulasztás pótlására már nincs lehetőség.

A panaszos elmondása szerint a vizsgálati osztály vezetője kifejezetten haragra gerjedt, amikor felhívta a figyelmét „állítási képtelenségére”, és jelezte: nem fordult még elő vele, hogy meghatalmazását a rendőrségi portán kellett volna bemutatnia, és az sem szorult további bizonyításra, hogy a terhelt a védőtől az eljárás bármely szakaszában felvilágosítást kérhet, hiszen a védői jelenlétre nem lenne szükség, ha a védői mozgástér rendőri szakban az előzetes tanácsadásra szűkülne le. A panaszos elmondása szerint az osztályvezető mutatoujjával minden szónál felé bökött, majd közölte vele, hogy majd ő megmondja, hogy a kihallgatás alatt mit tehet a védő, ezután személyesen fogja vezetni a kihallgatást és csupán indítványozási vagy észrevételezési jogot enged. Figyelmeztette továbbá a panaszost, hogy ha megszólal vagy az ügyfelével más módon érintkezik, azonnal „kiteszi” a rendőrségről. A panaszos felszólította az osztályvezetőt, hogy ne mutogasson felé, mert nem köteles túrni „fenyegető affekcióit”.

Az őrnagy azonban tovább folytatva a gesztikulálást, a panaszos emberi méltóságát sértő megjegyzéseket tett: „ezt követően két maga elé emelt mutatóujjával többször erőteljesen saját mellbimbóira bökve azt kérdezte gúnyos hangon, hogy »miért, ha mutogatok, kilyukad a melle?« Majd hozzátette: »bár nem tudom, hány éves.«”

A fenti eseményeket követően került sor a kihallgatás folytatására. A vizsgáló az előjáró jelenlétében ismét feltette a kérdést, hogy a gyanúsított kíván-e élni panasztételi jogával. Mivel az előjáró ezzel egy időben figyelmeztette a panaszost, hogy nem szólhat, utóbbi a kezében lévő jegyzetre üzenetet írta fel az ügyfelének, hogy tegyen panaszt. Ezt látva a százados a székből „felugrott, felmarkolta az írást, és háromszor ordított egyre erősödő hangon”, hogy a panaszos távozzon, a jegyzőkönyvet lezárja. Panaszos visszakérte tőle az igazolványát, majd 9 óra 5 perckor kiment a kihallgató helyiségből anélkül, hogy egyetlen szót válthatott volna a védencével, akit csak 10 óra 15 perckor bocsátottak el a kihallgatásról.

A panaszos a rendőri intézkedés miatt 2010. október 30-án a Panasztestülethez fordult.

A Panasztestület a panasszal kapcsolatban lefolytatott vizsgálatot követően állásfoglalásában megállapította, hogy „a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. Törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 54. § (1) bekezdésben rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát „.

II.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A Be. 195. és 196. §¹ -a biztosít jogorvoslatot a nyomozás során a nyomozó hatóság határozataival, valamint intézkedéseivel vagy azok elmulasztásával kapcsolatban.

¹ Be. 195. §:

„(1) Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Nincs helye panasznak a más szakértőt kirendelő és a gyanúsított vagy a védő által szakvélemény elkészítésére felkért személy szakértőként való bevonását engedélyező határozat ellen [111-112. §].

(3) A panasznak - ha e törvény kivételt nem tesz - nincs halasztó hatálya. Kivételesen indokolt esetben a határozatot hozó, illetőleg a panaszt elbíráló a határozat végrehajtását a panasz elbírálásáig felfüggesztheti.

(4) Ha a határozatot hozó a panasznak három napon belül nem ad helyt, köteles azt haladéktalanul felterjeszteni az elbírálásra jogosulthoz. Az ügyész határozata elleni panaszt a felettes ügyész, a nyomozó hatóság határozata elleni panaszt az ügyész a hozzá érkezésétől számított tizenöt, megszüntető határozat esetén harminc napon belül határozattal bírálja el.

(5) A panasz elbírálásáról a panaszt tevőt - a határozat hatályon kívül helyezése, illetőleg a megváltoztatása esetén azokat is, akikkel a határozatot közölték - értesíteni kell. A panaszt elbíráló határozat ellen további jogorvoslatnak - a (6) bekezdés eseteit kivéve - nincs helye.

(6) A 149. § (3) bekezdése, a 150. § (2) bekezdése, a 151. § (4) bekezdése, valamint a 153. § (2) bekezdése szerinti határozat, továbbá a 151. § (2) bekezdése szerinti ügyészi határozat elleni panaszt elutasító határozat ellen a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a határozatot hozó ügyészségnél felülbírálati indítvány terjeszthető elő, az ügyészség a felülbírálati indítványt az iratokkal és indítványával együtt három napon belül megküldi a bíróságnak.

(7) A halaszthatatlan nyomozási cselekmény elleni jogorvoslatra az (1)-(4) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(8) A törvényben kizárt, az elkésett és a nem jogosulttól származó panaszt indokolás nélkül el kell utasítani.

A Be. 196. § (1) bekezdése szerint akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. Van tehát olyan, sajátlagos büntetőeljárás jogorvoslat, amely alapján a panaszos támadhatja a védence kihallgatásának menetével kapcsolatban kifogásolt rendőri eljárást: annak megakadályozását, hogy a gyanúsítás elleni panasztétel tárgyában a panaszos tanácsot adjon, a kihallgató helyiségből való távozásra való felszólítását, védence nyilatkozatainak nem megfelelő jegyzőkönyvezését, stb.

A kérdésben a Gödöllői Városi Ügyészség 2010. december 7-én a panasznak részben helyt adó határozatot hozott.

Fentiek alapján – egyetértve a Panasztestület megállapításával – a panaszos által a nyomozó hatóság intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztásával kapcsolatban tett panasz kivizsgálására a panaszügyben lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás nem terjedt ki.

III.

A lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló dokumentumok – a panaszos beadványa, a panaszos védencének gyanúsított ki hallgatási jegyzőkönyve, a r. őrnagy által 2010. november 03-án készített jelentés, valamint a 2010. november 30-i jelentés kiegészítése, a r. hadnagy 2010. október 10-én készült jelentése, illetve ezen jelentés 2010. november 29-i kiegészítése, a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság 13000-1474/21/2011. számú jelentése – az alábbiakat tartalmazták.

1) A vizsgálati osztályvezető 2010. november 3-án készített jelentése szerint 2010. november 28-án., a sérelmezett eseményekkel összefüggő ügy r. hdgy. előadója bement az irodájába, és közölte, hogy egy ügyvéd szeretne beszélni vele. Az előadó nyugodt természete ellenére láthatóan ideges volt, és elmondta, hogy folytatólagos kihallgatást kívánt foganatosítani, azt azonban a gyanúsított védője „a személyére vonatkozó beszólásaival és a gyanúsítás szövegét és tényét kritizálva félbeszakította”, majd közölte, hogy az osztályvezetővel kíván beszélni. Ekkor az osztályvezető az irodájából kiment a folyosóra az ügyvédhez – a panaszoshoz –, és bemutatkozott. A panaszos az őrnaggyal hangosan, feldúltan

196. §:

„(1) Akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha e törvény az ügyész vagy a nyomozó hatóság részére intézkedés megtételére határidőt állapított meg, az intézkedés elmulasztása miatt akkor lehet panasszal élni, ha a határidő eredménytelenül eltelt.

(3) Nincs helye panasznak a VII. Fejezet VII. Címe szerinti bizonyítási eljárások, a nyomozás [170. § (2) bek.] és a feljelentés kiegészítésének elrendelése (172/A. §) miatt, valamint a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége során végzett eljárási cselekmények (178. §, 178/A. §), a tanú kihallgatása [79. § (1) bek., 181. §], és a szaktanácsadó közreműködése (182. §) miatt.

(4) Az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása miatt tett, a törvényben kizárt vagy elkésett panaszt, emiatt indokolás nélkül nem lehet elutasítani.

(5) Ha az (1) bekezdés alapján tett panaszt az intézkedést tevő vagy az intézkedést elmulasztó, illetve a panaszt elbíráló alaposnak tartja, a panasszal sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges és indokolt intézkedést megteszi, s erről a panaszt tevőt határozat hozatala nélkül értesíti.

(6) Az (1) bekezdés szerinti panaszra egyebekben a 195. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha az ügyész a nyomozást megszüntette, a sértett az eljárás folytatásának elrendelése iránt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”

kezdett beszélni, és azt taglalta, hogy a fiatal és tapasztalatlan előadó hogyan viselkedett vele. Felháborodásának konkrét okát azonban nem jelölte meg. Az őrnagy először higgadtan próbált szóhoz jutni, majd amikor nem járt sikerrel, emelt hangon kérte a panaszost, hogy fejezze be a szidalmazásukat, és működjön közre az eljárási cselekmény végrehajtásában.

A panaszos ekkor szóvá tette, hogy az őrnagy – már nem emlékszik pontosan, hogy melyik kezével – felé mutatott, mire reagálva utóbbi visszakérdezett: „Miért, benyomódik a melle?” Az őrnagy a kijelentéssel kapcsolatosan jelentésében elismeri, hogy az már tényleg nem tartozott az ügyszóhoz, azonban a panaszos minősíthetetlenül viselkedett, és még azt is kifogásolta, hogy amikor az őrnagy róla beszélt, felé is mutatott. Ezután a panaszos jelezte az őrnagynak, hogy a beszélgetésről hangfelvételt készített, amire az őrnagy azt válaszolta, hogy nem mondott semmi olyat, ami törvénytörést jelentene, ugyanakkor figyelmeztette, hogy a felvétel készítéséhez nem járult hozzá, így amennyiben azt a panaszos felhasználja, vállalnia kell a következményeket. Az őrnagy mindezek után arra kérte a panaszost, hogy a kihallgatás idejére kapcsolja ki a mobiltelefonját, aminek a panaszos látszólag eleget is tett, azonban még a második figyelmeztetésnél is egyértelműen látszott, hogy a telefon bekapcsolt állapotban maradt. Ezen körülménynek az őrnagy ezután már nem tulajdonított jelentőséget, mivel úgy látta, hogy a panaszos nem használja a mobilt.

A történetek miatt az őrnagy úgy döntött, személyesen vesz részt a kihallgatáson, azt megelőzően azonban felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy az eljárási cselekmény során ne tegyen az ügyfele helyett vallomást vagy más nyilatkozatot, élhet ugyanakkor indítványozási és észrevételezési jogával. A panaszos a figyelmeztetést látszólag megértette, sőt a rendőrök jelenlétében azt is megbeszélte az ügyfelével, hogy a gyanúsítás ellen panasszal fognak élni. A jegyzőkönyv felvétele ismét kezdetét vette, és az előadó felolvasta a gyanúsítást, a panaszos egy üres papírlapra ráírta, hogy „panaszt teszek”, majd a papírt az asztal közepére tolt, az előadó és az ügyfele közé. A jogi képviselőt ekkor felszólították, hogy hagyja el a helyiséget, mert magatartásával megnehezíti, akadályozza a jegyzőkönyv felvételét. Az őrnagy hozzáfűzi, hogy a panaszossal korábban nem állt semmilyen kapcsolatban, kizárólag az előadó tájékoztatása alapján, az ügyvéd kérésére kapcsolódott be a kialakult helyzet megoldásába. A panaszos viselkedésére nem talált magyarázatot, ellene a Budapesti Ügyvédi Kamaránál panasszal élt.

2) A vizsgálati osztályvezető a történetekkel összefüggésben 2010. november 30-án újabb jelentést készített, amely a fentiekhez képest a következő többlet információt tartalmazza. Álláspontja szerint a panaszos előadása egyáltalán nem felel meg a valóságnak. A beadvány az eset kapcsán eltúlzott, elferdített és valótlan állításokat tartalmaz. Hozzáfűzi, hogy nem századosi a rendfokozata, és nem érti, hogy a panaszos miért gondolta azt, hiszen rendfokozati minősítése a jegyzőkönyvben is szerepel. Ebből arra következtet, hogy a panaszos vagy régebből ismeri vagy valakitől rossz információt kapott, illetve személyes ellentétet vélt felfedezni a fentiek miatt.

A folyosón történetekkel kapcsolatban megjegyzi, hogy az ügyvédnő fellépése az események kezdetétől fogva ellenséges, arrogáns volt, a panaszost annyira feldúlt állapotban találta, hogy mondanivalóját kiabálva tudta csak előadni. Elismerte az őrnagy, hogy emelt hangon próbálta meg lecsitítani a panaszost, illetve percekig nem sikerült szóhoz jutnia. Szerinte a panaszos nem is hallotta, amit neki mondott, ezért írhatott le olyan állításokat a panaszában, amelyek egyáltalán nem hangzottak el. A jelentésben ugyanakkor elismeri, hogy egyetlen személyes megjegyzést tett csupán: akkor, amikor a panaszos már többször felhívta a figyelmét, hogy ne gesztikuláljon. Megkérdezte a panaszostól „hogy miért ne, benyomódik a melle?” Az őrnagy

hozzáfűzte, hogy a beszélgetés közben – ellentétben a panaszos állításával – nem az ujjával mutogatott a panaszos irányába, hanem – az „ön” megszólításnál – a teljes kezével intett felé. Úgy véli, amit mondott, az „téves mondat volt”, melynek kimondása a kialakult feszült helyzetet csak tovább rontotta, utólagosan hibának értékelte. Szóba sem került ugyanakkor a panaszos kora, arra csupán akkor tett utalást, amikor a panaszos tapasztalatát és pályafutását fitogtatta. Ekkor megjegyezte, hogy habár nem tudja, a panaszos hány éves, arra kéri, hogy a kollégáját fiatal kora miatt ne „pocskondiázza”.

Az osztályvezető – előadóval történt előzetes egyeztetésnek megfelelően a szóváltást követően – részt vett a gyanúsított kihallgatásán annak érdekében, hogy az eseménymentesen, az előadót érintő atrocitások nélkül folytatódjon. A jegyzőkönyvet az előadó vezette, az őrnagy nem szólt közbe, azonban amikor a panaszos – annak ellenére, hogy többször felhívták a figyelmét arra, hogy az ügyfele helyett nyilatkozatot és vallomást nem tehet, – egy üres papírlapra ráírta, hogy „panaszt teszek”, és azt az ügyfél elé tolta, az őrnagy úgy döntött, félbeszakítja a kihallgatást, illetve a panaszost kiküldte. A panaszos az előadóval szemben ült az íróasztalnál, az őrnagy kb. három méterre foglalt helyet. Az ügyvédi igazolványa átadásakor az őrnagy nem lépett közel hozzá, továbbá az ügyvédnőt nem kiabálva és nem ordibálva kérte meg, hogy távozzon, hanem határozottan szólította fel.

Az őrnagy jelentésében említette, hogy a kihallgatás kezdete előtt a panaszos – az előadó és az őrnagy jelenlétében – megbeszélte az ügyfelével, hogy panasszal fog élni a gyanúsítás ellen, így az őrnagy nem értette, miért kellett a kihallgatáson ismételt az ügyfele helyett, írásban nyilatkoznia. Hozzáfűzte továbbá, hogy a panaszost azért is indokoltnak tartotta kiküldeni a kihallgatásról, hogy elkerülhessék „azt a fajta magatartást”, amit korábban tanúsított. A panaszos távozását követően az őrnagy bent maradt a kihallgatáson, azonban az eljárási cselekmény lefolytatásába nem szólt bele, nem tett fel kérdéseket, nem akarta rábírní az ügyfelet, hogy vonja vissza az ügyvédi meghatalmazást.

Amikor a gyanúsított további kérdésekre nem válaszolt, az előadó lezárta a jegyzőkönyvet. Az őrnagy utólag, az előadó elmondásából szerzett tudomást arról, hogy a gyanúsított is meg volt botránkozva a védője viselkedésén. Az őrnagy megjegyezte továbbá, hogy mivel az ügyészség jogosult megítélni, hogy a panaszos kiküldése az eljárási cselekményről jogszerű volt-e, az ügyet az illetékes szervnek továbbították. Az osztályvezető megítélése szerint direkt provokációnak esett áldozatul, ezért is tartotta indokoltnak jelezni a történeteket a Budapesti Ügyvédi Kamarának.

3) A büntetőeljárás lefolytatására kijelölt – az ügy előadója – r. hadnagy a sérelmezett eseményekkel összefüggésben 2010. október 28-án készített jelentése szerint a kihallgatás megkezdése előtt elkérte a gyanúsított és a panaszos személyi igazolványát, valamint az ügyvédi meghatalmazást. A panaszos közölte, hogy a meghatalmazást elfelejtették megírni, de azt az előadó jelenlétében pótolni kívánják. A meghatalmazás kitöltését követően az előadó ismertette a gyanúsítottal a gyanúsítás módosításának tényét, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) szerinti minősítés megváltozását. Ekkor a panaszos tájékoztatást kért az ügyről, mert elmondása szerint nem ismerte az iratokat. Azt is hozzáfűzte, hogy akkor találkozott először az ügyfelével. Az előadó válaszul közölte, hogy az iratokat az iratismertetés keretében tudja a panaszos megtekinteni, jelenleg azonban a gyanúsított kihallgatása folyik. Ezt követően az előadó megkérdezte a gyanúsítottat, hogy kíván-e panaszt tenni. A kérdésre a panaszos azt válaszolta, hogy a gyanúsítás ellen a gyanúsított panasszal kíván élni. A panaszos hozzátette, hogy „ezt ebben a formában nem tudja elfogadni”, és követelte, hogy beszélhessen az osztályvezetővel. Erre sor

került, és a beszélgetés során az osztályvezető arra kérte a panaszost, hogy a kihallgatás végéig ne szólaljon meg, tartsa be a büntetőeljárás törvény előírásait, és majd a kihallgatás végén tehet észrevételt, indítványt.

Az előadó folytatni kívánta a kihallgatást a Be. szerinti figyelmeztetések felolvasásával, amikor azonban a panaszos egy fehér papírlapra ráírta a gyanúsítottnak, hogy „panaszt teszek”. A papírt ekkor elvették, és a panaszost az őrnagy kiküldte a kihallgató helyiségből arra hivatkozva, hogy megsértette a jegyzőkönyv-felvétel eljárási szabályait. A gyanúsított a kihallgatást követően elmondta az előadónak, hogy a panaszos állandó jelleggel megbízott ügyvédje, rendszeresen ő látja el a képviselőt.

4) Az ügy előadója korábbi jelentését 2010. november 29-én készített jelentésében az alábbiakkal egészítette ki. A kihallgatás kezdetét követően a panaszos közölte, hogy panasszal kíván élni. Az előadó kérdéseire minden esetben a jogi képviselő felelt, és a panasztételi jogát ismételte. A panaszos elmondta, hogy a gyanúsítás közlésének tényét ebben a formában nem tudja elfogadni. Hozzátette, hogy akkor tudja eldönteni, miért tesznek panaszt, ha megkapja a korábbi gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyvet, mivel az ügyet egyelőre nem ismeri. Az előadó erre azt válaszolta, hogy a jegyzőkönyv felvétele folyamatban van, de annak befejezését követően átadja a kért iratot. Az ügyvédnek azonban közölte, hogy ezt a megoldást nem tudja elfogadni, és követelte, hogy beszélhessen az osztályvezetővel. Az előadó kikísérte a gyanúsítottat és a panaszost a folyosóra, majd a fentieket jelezte az osztályvezetőnek.

A panaszos és az osztályvezető kiment a folyosóra, ahol bemutatkoztak egymásnak. Az osztályvezető megkérdezte, hogy mi a probléma. Az ügyvédnek indulatosan, emelt hangon előadta mondanivalóját, minősítette az előadó munkáját, kifogásolta a korát és a szakmai ismereteit, majd kijelentette, hogy ő nagyobb tapasztalattal és rutinnal bír a bűnügyek területén. Az osztályvezető megkérte a panaszost, hogy mellőzze a minősítést és tartózkodjon a hasonló tartalmú megjegyzésektől. A panaszos a kihallgatás során felmerült korábbi problémát az osztályvezető előtt szóba sem hozta. A panaszos és az osztályvezető között szóváltás alakult ki, mivel előbbi indulatosan, arrogánsan, sértően és emelt hangon beszélt, így az osztályvezetőnek, aki próbálta halkabb véleménynyilvánításra rábírni, szintén fel kellett emelnie a hangját. A vita ezután személyeskedésbe ment át a panaszos részéről, aki sérelmezte, hogy az osztályvezető gesztikulál, és arra kérte, ne mutogasson a melle felé. Az előadó megjegyezte, hogy az osztályvezető és a panaszos között 2-3 m volt a távolság, és magasságban is kb. 20 cm a különbség. A gesztikulálás nem a panaszos valamelyik testrésze, hanem teljes személye felé irányult.

Amikor a panaszos már több perce sérelmezte a felé irányuló gesztikulálást, az osztályvezető megkérdezte tőle „miért nem lehet felé gesztikulálni, benyomódik tőle a melle”? A panaszos továbbra is a saját tapasztalásáról és rutinjáról beszélt, amire reagálva az osztályvezető kérte, hogy az előadó fiatal kora ellenére adja meg neki a tiszteletet. Ekkor jegyezte meg az osztályvezető azt is, hogy nem tudja ugyan, a panaszos hány éves és milyen tapasztalattal rendelkezik, de a viselkedése akkor sem helyes. A fentiekét követően a panaszos jelezte, hogy hangfelvételt készített a beszélgetésről, és fenyegetőzni kezdett, hogy annak még következményei lesznek, amire az osztályvezető azt válaszolta, hogy semmilyen törvénysértést nem követett el, vállalja, amit elmondott, azonban felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy a felvétel készítéséhez és felhasználásához nem járult hozzá, így adott esetben számolnia kell annak jogi következményeivel.

Az osztályvezető ezek után arra kérte a panaszost, hogy menjenek vissza együtt abba a hivatali helyiségbe ahol a kihallgatást az ügy előadója folytatni szeretné. Felhívta a figyelmét, hogy törvényesen, az észrevételezési és indítványozási jogait megfelelően gyakorolva járjon el. Hangsúlyozta, hogy az előadó fogja felvenni a jegyzőkönyvet, azonban ő maga is jelen lesz a kihallgatáson. Az előadó leírta a jelentésében, hogy nem hangzott el olyan kijelentés az osztályvezető részéről, hogy majd ő megmutatja, ki mit tehet, csupán azért ment be a kihallgatásra, hogy az ő munkáját segítse. Mielőtt a panaszos és a gyanúsított visszament a kihallgatásra, a rendőrök jelenétében megbeszéltek, hogy a gyanúsítással szemben panasszal fognak élni, így látszólag megértette a panaszos, hogy a gyanúsított helyett a későbbiekben nem tehet nyilatkozatot. A kihallgatás folytatódott, a jegyzőkönyvet az előadó egyedül vezette, az osztályvezető pedig oldalt, a fal mellett ült, az asztaltól kb. három méterre.

Amikor az előadó közölte a gyanúsítás tárgyát, és ismételten feltette a kérdést, hogy a gyanúsított kíván-e panasszal élni, a panaszos azzal párhuzamosan egy üres papírlapra ráírta, hogy „panaszt teszek”, és az előadó valamint az ügyfele közötti asztalra helyezte. Ezt az osztályvezető korábban észlelte, mint az előadó, aki közben gépelt. Az osztályvezető felszólította a panaszost, hogy hagyja el a kihallgató helyiséget, mivel többszöri figyelmeztetés ellenére ő tett nyilatkozatot az ügyfele helyett, holott emlékeztették rá, csak észrevételezési és indítványtételi joga van. Ekkor a panaszos ügyvédi igazolványa még az asztalon volt, és nem az osztályvezető kezében, ezért amikor távozásakor a panaszos azt visszakérte, az asztalról vette fel az osztályvezető és adta át neki. Az előadó elmondása szerint a panaszos és az osztályvezető között kb. három méter távolság volt. A beszélgetés során semmilyen fenyegetés nem hangzott el sem a folyosón, sem az irodán belül. A panaszos távozását az előadó rögzítette a jegyzőkönyvben, ahhoz csatolta a panaszostól elvett papírt.

A kihallgatás ezután folytatódott, majd amikor a gyanúsított a kérdésekre már nem kívánt válaszolni, az osztályvezető jelezte, hogy szerinte a jegyzőkönyvet le lehet zárni. A jegyzőkönyvet az előadó 9 óra 23 perckor zárta le. Ezt követően az őrnagy kiment az irodából. A kihallgatás befejezése után az előadó iratismertetést kívánt tartani a gyanúsítottnak, aki közölte, hogy azon részt kíván venni, és szeretné, ha az ügyvédje is megnézné az iratokat. Ekkor az előadó a gyanúsítottal lement a kapitányság várakozó helyiségébe, azonban ott nem találták meg a panaszost. A gyanúsított többször próbálta őt telefonon elérni, azonban nem járt sikerrel. A gyanúsított közölte az előadóval, hogy ez az egész nagyon kellemetlenül érinti, és szeretne minél hamarabb pontot tenni az eljárás végére. Válaszul az előadó közölte, hogy már csak az iratismertetés van hátra az eljárásból, amiről a védőt is értesíteni kell. Ekkor megkérdezte a gyanúsított, hogy hogyan lehetne minél hamarabb lezárni az ügyet az ügyvédnő nélkül, amire az előadó azt a választ adta, hogy ahhoz a gyanúsítottnak vissza kell vonnia az ügyvédi meghatalmazást.

Az előadó szerint úgy tűnt, hogy a gyanúsított a védő nélkül is folytatni kívánja az eljárást, mivel az iratismertetésen részt vett, és semmilyen kifogást, panaszt nem adott elő. A panaszos viselkedése az előadó számára teljesen érthetetlen volt, mivel nem is a felmerült eljárásjogi problémáról beszélt az osztályvezetővel, hanem személyes megjegyzéseit mondta el. Hozzáfűzte, hogy a panaszos beadványában foglalt okok nem felelnek meg a valóságnak. Megítélése szerint a panaszosnak nem az ügy elintézésével, hanem az előadóval és az osztályvezető személyével volt gondja.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 13000-14/21/2011. számú átiratában foglaltak szerint „a Gödöllői Rendőrkapitányság vezetőjével egyetértésben, a fent leírt körülmények és a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök figyelembe vételével, a Testület állásfoglalásában megállapítottakkal egyetérttek”

IV.

A Panaszos sérelmezte az osztályvezető r. őrnagy fellépésének módját, valamint azt, hogy a panaszosra nézve sértő kijelentéseket tett.

Az Rtv. 2. §-a alapján „a rendőrség köteles tiszteletben tartani és védelmezni az emberi méltóságot, óvni az ember jogait”. Az Rtv. 11. § (1) bekezdése szerint „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexének (a továbbiakban: Etikai Kódex) 5. pontja szerint „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el”.

A Panasztestület véleménye szerint az intézkedő rendőröktől – mint közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Véleményét – amelyet a konkrét esetben is irányadónak tekint – 64/2008 (VIII. 18.) számú állásfoglalásban az alábbiak szerint foglalta össze. „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket.”

A rendelkezésre álló adatok alapján – egyet értve a Panasztestület állásfoglalásának megállapításával – a r. őrnagy magatartásával, kijelentésével megsértette a panaszos emberi méltóságát, ezért e tekintetben a panasznak helyt adok.

A fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése², illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein³ alapul.

² Rtv. 92. §: „(1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

³ Rtv. 93/A. §: „(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése és (2) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdése, 124. §, 130.§ (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. §-a, 46.§ (3) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (1)-(5), valamint (7) és (9) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. §-a, 196. §-a;

Budapest, 2011. május ,, ,,,

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”